

14.28 = «t'aja *administrat*», Bof., 5.1); una ordenació de Pere el Cerimoniós († 1387) preceptuava «a tots literats e clergues, qui en nostra cancelleria o en altre loc qualsque officis nostres *aministraran*» (Finke, *Acta Ar. I*, p. xxxiv); «¿no sabeu per a qui fa la saviesa? Per a ciutadans e juristes qui han a regir les comunitats e *administrar* la justícia», JoMartorell (Ag. II, 352); *administració*, el DBal. el cita de Muntaner; *administrador*: «los teus *administradós* [StMiquel, StJoan] no volen salvà aquesta ànima», MilàF (Romancerillo, 20.232, ja edició 1853, n.º 26). *Administrable*; *administradriu*; *administratiu*; *administratori*. Amb variants *adminestr-* i *admenestr-*, *amenestr-*, *ministrar*, *ministrejar* etc. (V. AlcM, DAg.).

En llatí *ministrare* s'especialitzava vulgarment en el sentit de 'servir a taula': «ut se in grabatum reiecit viditque Gitona in conspectu *ministrantem*, movit caput et — Laudo, inquit, Ganymedem ---», Petroni (CXII, 3), que Ernout tradueix «voyant en face de lui Giton dresser la table». D'ací l'oc. ant. *menestrar* o *ministrar* «servir», ja documentat en el sentit de 'servir un plat de menjar' (*ministrar majofas* 'servir maduixes per menjar', Rayn. iv, 126a). D'aquí *mestrà* en gascó (aran. *mestrà* 'servir a taula') i, amb un matís un poc diferent, *menestrar* en el Pallars Sobirà i Alta Ribag.: 'tirar el brou a les sopes, o pa tallat, per fer sopa' (Tavascan, 1934: BDC xxiii, 298); a l'Alt Flamicell pot tenir aquesta acc.: «sopes de pa *menestrades* amb brou de girella» (Violant, BCEC xliii, 482), o bé simplement 'servir (la sopa)', com entenc en *La Vida Pastoral al Pall. Sobirà*, ms. d'ell mateix (p. 351); ribag. «escudellar la sopa» (Navarro, Cong. Ll. Cat., 230).

D'on també l'it. *ministra* 'sopa'; del qual sembla ser manllevat el cat. central *ministra* (-*èstrə*), ja recollit per Lab. 1840, en dos sentits «certa espècie de menjar fet de diferents verdures o llegums» i «vianda en general», únic que m'és conegut, usat per Coromines en diverses obres, per EmVilanova (cita en AlcM) etc.; mall. i men. *menestra* en l'acc. 1.ª del Lab.

Subministrar [Belv.], 'fornir', pres del ll. *sūbministrāre*; *subministració* [Belv.]; *subministrador* [Lab. 1840]; *subministrament*, -*trable* + *subministre* calc reprovable del cast. *suministro*, en lloc dels bons *forniment*, *fornitura*, *aprovisionament*, *subministració*.

¹ No crec que en les Quatre Cròniques es trobi més que *mester*, que és la forma que figura en les cites que dona AlcM dels dos últims, atribuint-los falsament *menester*: Muntaner, § 30 (Casac. I, 70.21 = Bof., p. 59), Cerimoniós (III, § 28d; ed. Pagès, p. 137.28). — ² Aquesta pronúncia ha tingut entre els xurros valencians, en llur castellà dialectal, el curiós resultat de convertir *menester* en un verb de la 2.ª conjugació castellana en -er (com *merecer*, *convencer* etc.), i amb el significat de 'necessitar': *me menéstes?* 'et faig falta?' diuen a Ènguera (ço que llurs veïns catalano-parlants de Montesa em contaven amb burla, 1962).

LISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *menesterós*, *menesteral*, *menestral*, *mestral*, *maestral*, *menestralada*, *menestralalla*, *menestralea*, *menestra-*

lenc, *menestralia*, *menestraleria*, *menestraleassa*, *menestralet*, *mester*, *mestret*, *ministrer*, *menestrer*, *manastril*, *menistril*, *ministril*, *menestril*, *ministrill*, *Ministrells*, *ministre*, *ministra*, *ministeri*, *ministerial*, *administrar*, *administració*, *administrador*, *administrable*, *administradriu*, *administratiu*, *administratori*, *ministrar*, *menestrar*, *ministra*, *menestra*, *subministrar*, *subministració*, *subministrador*, *subministrament*, *subministrable*.

Menga, V. *menda* *Menganya*, V. *maganya* *Menger*, *mengera*, *mengeria*, *mengia*, *mengilla*, *mengim*, *mengivol*, V. *menjar* *Mengo*, V. *menys* *Mengua*, *menguant*, *menguar*, castellanismes intolerables per *minva*, *minvant*, *minvar*

MENHIR, pres del fr. *menbir*, i aquest, del bretó, on pròpiament significa 'pedra (*men*) llarga (*bir*)'. □ 1.ª doc.: 1877, Atl.; DOrt.

Mení, sembla ser alteració de *mali/melinc* 'teixit de Malines' (V. supra, s. v.).

MENIANT, pres del nom científic *menyanthes*, compost del gr. *ἄνθος* 'flor', potser amb *μηνιαῖος* 'mensual' o més aviat reproducció inexacta de *μυροσπότης* 'que floreix poc temps' (Walde-H., s. v. minor I, 92.6f.). □ 1.ª doc.: 1868, SLiuCosta.

DERIV.: *Meniantàcies*; *meniantina*.

Menic, V. *mendic* *Menicle*, V. *adminicle* *Meniell*, V. *menovell* (MENYS) *Menigar*, *meniguesa*, V. *mendic* *Menina*, V. *mendinga*

MENINGE, pres del gr. *μῆνιγγξ*, *μῆνιγγος*, id. □ 1.ª doc.: Lacav.; 1868, SLiuCosta.

DERIV.: *Meningitis* [1868, id.]. *Meningi*. *Meningític*. Del b. ll. *miringa* (que segons Webster-M., s. v. *myringitis*, és una alteració de *μῆνιγγξ*) és derivat *miringitis*.

Meniquesa, V. *mendic* *Menisc*, V. *mes*

MENJAR, del ll. MANDŪCĀRE, id., més vulgarment MANDĪCARE, que es convertí en *mandjar* > *maiñdar* > *menjar*. □ 1.ª doc.: orígens.

Ja es troba la forma moderna en docs. dels Ss. XII i XIII, entre ells a les *Homilies*: «Nostre S. dix aquesta paraula ---: Aquel qui ix seminar la sua sement e, demente que semenava, la una sement --- fo calzigad' e ls ocells del cel *menğaren* aquela sement: aquest seminador dix N. S. que són los maestres de Sent' Eglésia --- los auzels del cel qui *menğaren* aquella sement, són los diables, qui tolen la paraula de Déu --- per mals pensamentz ---», «Diable --- temtà lo primer om, Adam, --- per glotonia, quan li fet *menğar* lo pom de paradís ---»; «anc no beg ne *menğà*, e enaprés ag fam», «temtà om per glotonia de *menğar*», i també, un cop, en present —un present analògic—: «Can N. S. ac fam, sí veng lo Diable a él e volg-lo temtar e dix ---